

חבורה וישב

לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעייתו פרלה בת עמרם
לע"נ לוי בת סוליקא - לע"נ דוד בן י-הודה - לע"נ מימון בן שמואל

La Mitsva de ramener les otages

בבא בתרא דף ח ע"א

רבה רמא צדקה איתמי דבי בר מריון. אמר ליה
אביו, והתני רב שמואל בר יהודה: אין פוסקין
צדקה על היתומים – אפילו לפדיון שבויים! אמר
ליה: אנא לאחשובינהו קא עבידנא. איפרא
הורמיו, אימיה דשבור מלכא, שדרה ארנא
דיגרי לקמיה דרב יוסף, אמרה: ליהוי למצוה
רבה. יתיב רב יוסף וקא מעיין בה, מאי "מצוה
רבה"? אמר ליה אביו: מדתני רב שמואל בר
יהודה: אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו
לפדיון שבויים, שמע מינה (ח' ב) פדיון שבויים
מצוה רבה היא. אמר ליה רבא לרבה בר מרי:
מנא הא מילתא דאמור רבנן דפדיון שבויים
מצוה רבה היא? אמר ליה, דכתיב: "והיה כי
יאמרו אליך אנה נצא, ואמרת אליהם כה אמר
ה', אשר למות – למות, ואשר לחרב – לחרב,
ואשר לרעב – לרעב, ואשר לשבי – לשבי".
ואמר רבי יוחנן: כל המאוחז בפסוק זה קשה
מחבירו. חרב קשה ממות – אי בעית אימא
קרא, ואי בעית אימא סברא. אי בעית אימא
סברא – האי קא מינוול, והאי לא קא מינוול

כתובות דף נב ע"א

תנו רבנן: נשפית, והיו מבקשין ממנו עד עשרה
בדמיה, פעם ראשונה – פודה. מכאן ואילך:
רצה פודה, רצה אינו פודה. רבן שמעון בן ג-
מליאל אומר: (נ"ב ב) אין פודין את השבויין
יותר על כדי דמיהם, מפני תקון העולם. הא
בכדי דמיהן פודין, אף על גב דפרקונה יותר על
כתובתה. ורמינהי: נשפית, והיו מבקשין ממנו
עד עשרה בכתובתה, פעם ראשונה – פודה.
מכאן ואילך: רצה פודה, רצה אינו פודה. רבי
שמעון בן גמליאל אומר: אם היה פרקונה כנגד
כתובתה – פודה, אם לאו אינו פודה! רבן ש-
מעון בן גמליאל תרי קולי אית ליה

גיטין דף מה ע"א

מתני' אין פודין את השבויין יותר על כדי
דמיהן, מפני תיקון העולם. ואין מבריחין את
השבויין, מפני תיקון העולם. רבן שמעון בן
גמליאל אומר: מפני תקנת השבויין.
גמ' איבעיא להו: האי "מפני תיקון העולם" –
משום דוחקא דצבורא הוא, או דילמא משום
דלא לגרבו וליתו טפיי? תא שמע: דלוי בר
דרגא פרקה לברתיה בתליסר אלפי דיגרי זהב.
אמר אביו: ומאן לימא לן דברצון חכמים עבד?
דילמא שלא ברצון חכמים עבד. ואין מבריחין
את השבויין מפני תיקון העולם. רבן שמעון בן
גמליאל אומר: מפני תקנת שבויין: מאי ברי-
ניהו? איכא בינייהו, דליכא אלא חד

גיטין דף נח ע"א

מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לברך גדול
שברומי, אמרו לו: תינוק אחד יש בבית האסו-
רים, יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו
תלתלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים,
אמר: "מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזים?"
ענה אותו תינוק ואמר: "הלא ה' זו חטאנו לו ולא
אבו בדרךיו הלך ולא שמעו בתורתו". אמר:
מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, העבודה!
שאיני זו מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוס-
קין עליו. אמרו: לא זו משם עד שפדאו בממון
הרבה, ולא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה
בישראל. ומנו? רבי ישמעאל בן אלישע

שולחן ערוך יורה דעה סימן רנב

דין פדיון שבויים וכיצד פודין אותם

א פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ול-
כסותן ואין מצוה גדולה כפדיון שבויים הילכך
לכל דבר מצוה שגבו מעות בשבילו יכולים
לשנותן לפדיון שבויים ואפי' אם גבו לצורך
בנין ב"ה ואפי' אם קנו העצים והאבנים והק-
צום לצורך הבנין שאסור למכרם בשביל מצוה
אחרת מותר למכרם לצורך פדיון שבויים אבל
אם בנאוהו כבר לא ימכרו אותו (ומ"מ הנודר
סלע לצדקה אין פדיון שבויים בכלל ואין
לפדות בסלע זו רק מדעת בני העיר (מהרי"ק
שורש ז') כדלקמן סי' רנ"ו סעיף ד')

ב המעלים עיניו מפדיון שבויים עובר על
לא תאמץ את לבבך ועל לא תקפוץ את ידך
ועל לא תעמוד על דם רעך ועל לא ירדנו
בפרך לעיניך ובטל מצות פתוח תפתח את
ידך לו ומצות וחי אחיך עמך ואהבת לרעך
כמוך והצל לקוחים למות והרבה דברים כאלו

ג כל רגע שמאחר לפדות השבויים היכא
דאפשר להקדים הוי כאילו שופך דמים

ד אין פודין השבויים יותר מכדי דמיהם
מפני תיקון העולם שלא יהיו האויבים מוסרים
עצמם עליהם לשבותם אבל אדם יכול לפדות
את עצמו בכל מה שירצה וכן לת"ח או אפי'
אינו ת"ח אלא שהוא תלמיד חריף ואפשר
שיהיה אדם גדול פודים אותו בדמים מרובים
(ואם אשתו כאחר דמי או לא עיין בטור אבן
העזר סי' ע"ח)

ה אין מבריחין השבויים מפני תיקון העו-
לם שלא יהיו האויבים מכבידים עולם עליהם
ומרבים בשמירתם

רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ח

י פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ול-
כסותן. ואין לך מצוה גדולה כפדיון שבויים
שהשבוי הרי הוא בכלל הרעבים והצמאים
וערומים ועומד בסכנת נפשות. והמעלים עיניו
מפדיונו הרי זה עובר על (דברים טו ז) "לא
תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך" ועל
(ויקרא יט טז) "לא תעמד על דם רעך" ועל
(ויקרא כה ג) "לא ירדנו בפרך לעיניך".
ובטל מצות (דברים טו ח) (דברים טו יא)
"פתח תפתח את ידך לו". ומצות (ויקרא כה
לו) "וחי אחיך עמך". (ויקרא יט יח) "ואהבת
לרעך כמוך". (משלי כד יא) "והצל לקחים
למות" והרבה דברים כאלו. ואין לך מצוה
רבה כפדיון שבויים

יא אנשי העיר שגבו מעות לבנין בית הכ-
נסת ובא להן דבר מצוה מוציאים בו המעות.
קנו אבנים וקורות לא ימכרום לדבר מצוה
אלא לפדיון שבויים. אף על פי שהביאו את
האבנים וגדרו ואת הקורות ופסלו והתקינו
הכל לבנין מוכרין הכל לפדיון שבויים בלבד.
אבל אם בנו וגמרו לא ימכרו את בית הכנסת
אלא יגבו לפדיון מן הצבור

יב אין פודין את השבויים ביותר על דמיהן
מפני תיקון העולם. שלא יהיו האויבים רודפין
אחריהם לשבותם. ואין מבריחין את השבויים
מפני תיקון העולם שלא יהיו האויבים מכבידין
עליהן את העל ומרבים בשמירתן

אבן העזר סימן עח

חיוב פדיונה

ב אין מחייבים את הבעל לפדות את אשתו
יותר על דמיה אלא כמו שהיא שוה כשאר
השבויים (וי"א דאשתו כגופו דמי ויכול לפ-
דותה בכל אשר לו) טור והרא"ש בשם הרמ"ה
הובא בב"י